

Okénko z cest Peru – opravdový ptačí ráj (4)

► Arové zelenokřídli na collpě

Jílové lizy – collpas

Snem mnoha milovníků ptáků je pozorování papoušků v jejich životním prostředí. Není to ale levná a jednoduchá záležitost. Vždyť i pozorování některých našich vzácných druhů ptáků vyžaduje hodně času a úsilí. Proto je při plánování cesty do přirozeného prostředí papoušků, tedy do tropů, důležité vše důkladně připravit a prověřit. Patrně nejznámější ptačí obrázky z tropů jsou jejich fotografie při požívání zvláštní načervenalé hlíny. Odkud

všechny ty snímky pocházejí? Prakticky všechny jsou z Jižní Ameriky a většina z Peru. Těžko říct, proč je tomu tak. Jílové lizy navštěvované papoušky existují přinejmenším v celé Amazonii. Ovšem Peru se stalo zejména díky poměrně vysoké bezpečnosti a rozvinuté turistické infrastruktuře nejnavštěvovanější zemí regionu. Je ale zajímavé, že když jsme chtěli návštěvu těchto míst po partnerech z Brazílie, přišly nám jen velmi neurčité a vyhýbavé odpovědi. Přitom nám nabídli mnoho možností ubytování v pralese i pozorování papoušků – ale náhodně v pralesích či v Pantanalu.

Při naší výpravě do Peru bylo naším hlavním cílem pozorování papoušků, jejich fotografování a získání „svatého chovatelského grálu“. Tímto grálem měl být jíl přímo z collpy, jak indiáni minerální lizy nazývají. Nikdo zatím přesně neobjasnil důvod konzumace těchto jílů. Doplnují si minerály, či neutralizují alkaloidy v potravě? K návštěvě bylo nutné vybrat dobré místo i období. Na collpy totiž papoušci nezalézají po celý rok. Některé měsíce tam zalétnou jen ojedinelí jedinci, jindy jsou tam pravidelně celá hejna. Zatím nikdo nevysvětlil příčinu tohoto jevu. Může to být vlivem období dešťů a sucha (to se však v pralese neprojevuje tak jako ve vyšších polohách), hnízdní periodou či dozráváním konzumovaného ovoce. A možná je i kombinace několika faktorů. Navíc je třeba i trocha toho lidského štěstí. V pralese totiž často prší, byt deště jsou zpravidla krátké a ihned je střídá sluníčko. Ovšem papoušci mají přesně určenou dobu návštěvy collpy, a pokud právě v tuto dobu

prší, vůbec se tam neobjeví. My jsme měli štěstí tak napůl. Ze tří dnů plánovaných na návštěvu collp nám přišlo 2x, a tak jsme představení v celé kráse viděli jednou. Ale určitě to stálo za to!!! Potom jsme ještě „neplánovaně“ viděli jednu menší collpu s arami arakangami a na jiné jsme s překvapením pozorovali vřeštany rezavé. Podle místních domorodců v noci chodí na jíl i tapíři jihoameričti.

Jíl z collpy s námi procestoval další místa Peru, nakonec po všech kontrolách na letiš-

► Amazoňané pomoučení a amazónci modrohlaví na collpě

► Poloutopený Pepík Nožička s jílem

► Vyplašení arové zelenokřídli odlétají z collpy

tích s námi docestoval až na Moravu. Svěřili jsme ho do rukou nejpovolnějších – MVDr. Tukačovi.

Ing. Josef Nožička – Uherské Hradiště
 primaroute@nozicka.cz
 Foto: autor, Z. Vandělk

Komentář specialisty

Informace získané vyšetřením obdržené-
 ho vzorku jílů byly velice zajímavé. Z mož-
 ných vyšetření jsme provedli ta, jež měla vztah
 k fyziologickému efektu po příjmu a ke zdra-

votnímu stavu. Po mikroskopickém vyšetření
 bylo možno konstatovat, že se jedná o materiál
 s velmi variabilní zrnitostí, s vysokým obsahem
 organické hmoty, jako jsou části rostlin, dle
 strukturní klasifikace jej lze označit za biodet-
 ritický. Po mineralizaci bylo stanoveno poměr-
 né zastoupení jednotlivých chemických prvků,
 přítomných ve formě oxidů: křemík (Si) 52%,
 hliník (Al) 35%, železo (Fe) 5%, hořčík (Mg)
 1,5%, vápník (Ca) 1,5%, mangan (Mn) 0,7%,
 sodík (Na) 0,7%. Zbytek tvořily ve stopových
 množstvích zinek (Zn), měď (Cu), kobalt (Co),
 kadmium (Cd), selen (Se), telur (Te) a moly-

bden (Mo). To, že se makroelementy vyskytují
 ve formě oxidů, umožňuje jejich snadné vyu-
 žití organismem. Velmi pozoruhodná je zde
 široká přítomnost stopových prvků, které se
 v náhradní potravě vyskytují buď minimálně,
 nebo vůbec, avšak jsou nezbytnou součástí
 enzymatických systémů. Jejich přítomnost je
 nezbytná např. pro vylíhnutí mláďete z vejce.
 Bakteriologickým vyšetřením nebyla anaerobní
 kultivací zjištěna přítomnost anaerobních bakte-
 rií, aerobní kultivací byla zjištěna přítomnost
 bakterií *Flavobacterium spp.*, *Alcaligenes faeca-*
lis a *Micrococcus spp.* Všechny nalezené rody

se běžně vyskytují v půdách, u rodu *Flavobacterium* byla popsána jeho patogenita např. pro novorozence nebo ryby. Tento konkrétní kmen nevykazoval rezistenci k žádnému z testovaných antibiotik. Druh *Alcaligenes faecalis* může u jedinců s poruchou imunity vyvolávat záněty močových a žlučových cest, záněty mozku až septické stavy ohrožující život. Rod *Micrococcus* je v podstatě běžná kontaminanta půdy bez patogenity. Přítomnost zjištěných bakterií ukazuje na opravdu vyšší zastoupení organické hmoty, avšak absorpční a antioxidační vlastnosti jílů by měly jejich případný negativní vliv vyrovnat nebo přímo eliminovat.

Líhně a odchovny od firmy BCB technik

Plně automatické líhně s
 otáčením vajec vhodné pro
 líhnutí hrabavé i vodní
 drůbeže a papoušků

Odchovny pro drůbež k dodání
 ihned. Varianta pro papoušky
 bude k dispozici od července

NOVÉ ZAJÍMAVÉ CENY – veškeré informace na tel 721 225 930

BCB technik s.r.o., Šlechtitelů 139/14, 783 71 Olomouc – Holice. Tel.: 721 225 930, fax: 585 241 023, email: cemazcule@seznam.cz

MVDr. V. Tukač, CSc. – Brno
 TukacV@VFU.cz

www.novaexota.cz